

In ko se je najedel, se mu je zopet čudno zazdelo, kje neki bi bila mama dobila svinjino, ko sta drugače imela le malo vodene kavé za večerjo.

— Kdo pa ti je dal? — je vprašal in pokazal s prstom na prazen krožnik.

— Nekdo, — je odgovorila ona iz postelje.

— Kedo pa? Karlota? Ta nič rada ne da.

(Dalje prihodnjič).

V odgovor gđč. Vandí.

Joj, joj, joj!

— — — — —
— — — — —

rezka burja piše!

Rehoté so mi prišli na misel ti stíhi Zupančičevi, ko sem čítala Vaša očítanja. Kakor ponižani in ugnani mak sem zdihníla i jaz: Joj, joj, joj! Vendar mi je pa ostala tolažba, koje nesrečni mak ni bil deležen; preostalo mi je vkljub Vaši »rezki burji« i nekaj gorkega solnca, ki mi je ogrelo otrple ude. Njegovi oživljajoči žarki so spravili moje življenske moči zopet toliko na noge, da primem sedaj lahko zopet za pero — Vam v odgovor.

Vidite, g. Vanda, jaz nočem nikomur vsiljevati svojih nazorov, niti ne mislim, da bi bili edino le moji projekti osnovatelji človeške sreče, človeškega blagra, ker pa čutim da je mnogo gnjilega v kraljestvu Danskem, premišlujem in snujem, kako bi se dalo to zlo odpraviti. Mogoče, da bi se tudi dalo odpraviti na kak drug, do cela nov, do sedaj še ne izmišljen način, zakaj ne? Mogoče, da se nam še narodi veleum, ki nam odpré pot do nove, do sedaj še neznane ere. Mogoče, da nam poruši vse naše stare sisteme, ter nam sezida na docela novi podlagi novo socijalno poslopje, ki bi v vsakem oziru zadostovalo človeškim pojmom o sreči in popolnosti. Ako se to zgodi, se mu hočem vkloniti tudi jaz ter zavreči svoje nazore mej »staro šaro«. Dokler mi pa pridejo moji nasprotniki vedno le sè starimi, uže obrabljenimi razlogi, dokler mi propovedujejo vedno in vedno le o dosedanji nepovoljni organizaciji, koje rekonstruirati naj bi bil vendar baš naš namen, tako dolgo me pač ne vklonijo, in to

tem manj, ker se čutim precej solidarno z naprednimi, omikanimi in duhovitimi prvoboritelji ženskih pravic obeh spolov na obeh hemisferah.

Najmanj me pa more prepričati napad, kakoršen je bil Vaš.

Gospodična Vanda, ako bi katerikoli politikastr napadel svojega političnega nasprotnika v strankarskem svojem lističu s tako strastjo, kakor ste napadli Vi mene, bi gotovo vsakdo rekel: no, ta je pa vzel sirovino v zakup, in ves omikan svet bi ga obsojal. A Vi ste me napadli še celo v leposlovnem listu in to še v glasilu »ženstva«, ki naj bi se vendar odlikoval posebno po finem tonu. Kakšno ime naj prideja tedaj nepristranski čitatelj Vam?

A to še ni dosti.

Vi ste spoznali v meni bivšo kolegijnjo — učiteljico, in to spoznanje je razdražilo Vaše samoljublje, češ, kaj si bodo mislili moški, da imajo učiteljice take nazore! Ali sem pa jaz govorila v imenu učiteljic? Menim, da ne. In da bi Vi ne bili spravili mojega nekdanjega poklica na dan, morda ne bi bil nihče potegnil paralele med mojim člankom in učiteljskim stanom. Saj sem izrekla le svoje lastno, čisto osebno naziranje, in to, mislim, mi mora biti vendar dovoljeno. Kaj naj si pa misli svet sedaj o učiteljicah, ako me Vi — učiteljica, ki bi morala vendar spadati k duševni eliti našega ženstva — napačate na tak nefin in neomikan način?

Gospodična, Vi ste zadeli se svojim odgovorom učiteljicam hujši udarec nego sem ga jaz.

Poslužili ste se pa v svojem odgovoru tudi sredstva, ki nikakor ne kaže plemenitega značaja. Vi niste odgovarjali stvarno mojemu članku, ampak ste se lotili moje osebe, ki Vam — kakor priznavate sama, ni prav nič znana. — To pa nikakor ni čin omikanega človeka. Kritiziranje moje osebe — ki Vam sicer tudi nič mar ni — ne sodi v javnost, najmanj pa v leposloven list. Ako pa imate osobno kaj proti meni, prosto Vam nastopiti privatnim potom.

Svojega članka ne bodem tukaj zagovarjala, kajti pisan je za one, ki umejo čitati, česar pa Vi ne znate, kakor sem se imela priliko prepričati baš iz Vašega odgovora. Da ni pisan za lenobe Vam priča stavek, v kojem ga priporočam posebno onim gospodinjam, kojim treba služiti vsakdanjega kruha zunaj hiše. Mislim, da sem to povedala dosti jasno. Da si pa moji članki nikakor ne nasprotujejo, Vam lahko pove vsaka pazljiva čitateljica »Slovenke«. Na druge se mi pa ni treba ozirati. Preveč bi imela posla, ako bi hotela razlagati na široko vsakemu malomarnemu čitatelju še posebe svoje spise.

Samo to Vam lahko rečem, da sem se potegovala v vseh dose-
danjih svojih člankih za ženske pravice in za žensko osvobojo,
kar pa nikakor ne izključuje, da se počuti normalna ženska v doma-
čem krogu ob strani obožavanega moža, sredi ljubljenih otrok naj-
bolje. Le prečitajte še enkrat moje članke, dotikajoče se ženskega
vprašanja, in spoznala bode to sama. A prečitajte jih pazljivo in
počasi, v kaki mirni urici, ne, kadar Vam razburjena kri divje polje
po žilah, ne, kadar Vam jeze vtriplje srcé. V takem položaju zgubi
človek vso razsodnost, kakor to najbolj kaže neprimerni Vaš članek.
— Ako bi bili čakali, da se Vam prva jezica nekoliko poleže, gotovo
bi bili spoznali, da tak hrupen jezik ne more pospeševati Vašega
vgleda. Toda ne, Vi celo nadaljujete pisati, da-si ste »spehana«
in so Vam »živci razburjeni«. In posledica tega? Da od tona Vašega
odgovora do počenjanja tistih »negalantnih babur«, ki si »zaidejo
z razkoločenimi očmi s prsti v lase« ni več niti pol koraka.

Gospodična, zagnala ste se tudi v moj nemški »Speisehäuser«,
ki sem ga dejala v oklepaj k slovenski besedi »jedilnica«. Ali res
ne veste, da je ta nemška beseda tukaj pridejana samo v pojasnilo,
ker slov. »jedilnica« nikakor ne določa natanjko pojma? Jedilnica je
tudi moja privatna soba, v koji obedujem; poslužila sem se pa tega
izraza, ker morda še nimamo drugega, ki bi natanjko označil pojem,
kojega izraža nemški »Speisehaus«. Lahko bi bila pristavila tudi
francoski ali angleški izraz namesto nemškega; menim pa, da je le
nemška beseda večini naših čitateljic umljivejša, in — honny soit, qui
mal y pense — ker se mi tudi ni ljubilo stikati po slovarjih.

Prav tako rek »zu wenig hausfraulich« (ne hausfräulich), ima
dati govoru le več živahnosti, kakor v ta namen sploh vpletamo
sestavke tujih jezikov; a ne samo mi, temveč i drugi narodi. —
Smešno pa je, ako mi očitata, da se hočem bahati z znanjem
nemščine. Pri nas na Kranjskem, kjer zna skoraj vsako pastirče
lomiti nekaj nemškega, pač ne služi znanje nemškega jezika v tako
posebno čast, da bi mogli ž njo koketirati.

No, kar se pa tiče tistih »nezrelih pobičev« za kojih užaljeno
čast se tako toplo potegujete, dalo bi se o njih in njihovi bedi na-
pisati kar cela knjiga. Tu je pač tudi temna stran človeštva, koje
pa Vi tudi ne razumete. Tiste instrukcije ne prinašajo dijaku nikakor
tolikega blagra, da bi jih bilo možno opravičiti s te strani. Če mu
utešijo na eni strani glad, mu nabavijo na drugi strani še več škode,
odvrčajoč ga od lastnih študij. In koliko jih podleže telesno popol-
noma, radi napora, ki jim pomaga do neozdravljive jetike.

Ali ne mislite torej, da bi storila gospodinja, ki ima mehko

srece za trpeče dijaštvo, bolje, ako bi odkazala takemu lačnemu po-
biču prostor pri svoji mizi, namesto da bi mu izročila trdoglavo
svojo deco za tistih ubozih par krajcerjev?

Če pa pravite, da umejete žensko naravo, ste se pač zmotila.
Za tako podlo in ničvredno stvar, za kakoršno imate Vi žensko,
je jaz ne morem smatrati. Res je, da je veliko pokvarjenih in nič-
vrednih ženščin, a res je pa tudi, da je veliko prav vzornih, zvestih
in udanih soprog, ki slobodno zahajajo v družbo, ne da bi nastala
takoj »šviga švaga«. Če bi pa bila ženska tako zanikna stvar, kakor
jo slikate Vi, potem seveda je opravičen jedino, le turški sistem,
po kojem se ženske zapirajo v harem, kjer nimajo prilike, gizdati se
za tuje soproge. Pomislite vendar, gospodična, kako grozno obtožbo
ste izrekli s tem vsemu ženstvu!

Čujte tedaj: ženska, ki je svojemu možu res zvesta, bode obče-
vala slobodno tudi z moštvo vsega sveta, ne da bi se omajala le
za hip njena zvestoba. Ako je pa samo zato zvesta, ker ji manjka
priložnosti, no take ženske ne more mož izgubiti, ker je nikdar imel ni,
kajti njena zvestoba je le fantom. Isto tako Vam ne hasni veliko,
ako jo prav zaprete v celico ter ločite od vsega sveta; kajti zvestoba
se more kršiti tudi v mislih. Ozirati se nam pa vendar ni na neka-
tere umazanice, temveč na ženstvo sploh. Če tega sama ne čutite in
ne spoznate, Vas moram le obžalovati.

Zakaj jaz dopisujem v »Slovenko«, to je morda pač moja zadeva,
in če sprejema gospa urednica moje članke, me tudi ravno preveč
ne boli, ako jih Vi obsojate v koš. Da mi pa pri dopisivanju ni samo
za častno ime »sotrudnica Slovenke«, naj Vam priča dejstvo, da sem
že marsikaj prispela i brez podpisa, — celo kuhinjskih receptov*).
Ker mi gre sploh samo za stvar, a ne za pohvalo, moram celo od-
kloniti pohvalo g. urednice, v zadnji št., ker upam, da ima majka
Slovenija še mnogo odličnejših hčera od moje malenkosti. Pa kakor
sem uže omenila, ne bodem tu zagovarjala svojega članka, ker izvi-
rajo Vaša nasprotstva večinoma le iz napačnega razumljenja ali pa
iz zavijanja mojih izvajanj. Moja dolžnost pa ni, da bi Vas učila
prav čitati.

Joj, joj, joj, rezka burja je pač šla preko mene, a zmajala ni
niti enega mojih podpornih stebrov, nasprotno, še celo vtrdila me je
v mojem prepričanju, in vkljub Vašemu ropotanju bodo le spet stali
moji načrti v Slovenkinih predalih.

*) Oddelek »Doma« mi polni res skoro sama g. Danica.

Vam pa, gospica Vanda priporočam za razburjene Vaše živce, da si jih pojdete zdraviti v Kamnik v Kneippovo zdravilišče, ki je pred nedavnim odprlo svojo sezono. Mrzli obkladki in stopicanje v potokovi strugi Vam bo ob enem hladilo prevročo kri. Ko se pomirite do kraja, smete se, ako Vam drago, zopet oglasiti, da se pomeniva bolj stvarno, nego je to bilo do sedaj mogoče.

Do tedaj pa zdravstvujte!

Danica.

Intrigant.

Spisala Nada.

Po vročem poletnem dnevu, je nastopil prijeten večer z božajočim hladom in komaj čutno morsko sapico. Po malem istrskem mestu se je tedaj začelo še le pravo življenje. Ljudje, ki so bili čez dan doma, vreli so zdaj po solnčnem zahodu na vse strani.

Bila je nedelja.

V mestno lukco je priveslal mal čoln, iz katerega so doneli veseli glasi mladih ljudi, ki so, komaj dosevši do brega, urno in lahko poskakali na suho in se prav glasno razgovarjali. Nikakor niso mogli biti edini, kam bi šli; vsak je predlagal kaj drugega; slednjič so se vendar zedinili ter krenili vsi razven enega k »zlatemu jelenu«.

»Aha, jezičnemu doktorju je vino iz Izole šlo v glavo; boli ga«; je dejal eden za odhajajočim.

»Izola ima res dobro vinsko kapljico«, je rekel drugi ne mené se za prvi ogovor.

Za nekaj časa stopili so vsi v veliko prostorno vežo na lepi razsvitljeni vrt — »Pri zlatem jelenu«.

V tem malem mestu je bil večinoma italjanski živelj, vendar je bila hrvatsko-slovenska kolonija, čem dalje tem močnejša. Bili so to večinoma uradniki in pa tudi nekaj trgovcev. Imeli so svojo »Čitalnico« z besedami in s par plesi. Vsak večer so se pa tam shajali neoženjeni udje ter čitali, peli, igrali, večerjali in — obirali.

Poleg moškega, a vendar vedno vedrega doktorja je sedel na večer finančni uradnik, dajoč si mnogo toña s tem, da je zbijal šale, ki niso bile vedno najboljše. Govoril je rad o drugih, pričénši s kako